

Nro. 4.

A' FELS. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Julius 11-ik napján
1806-ik esztendőben.

B é t s.

Fő Tisztelendő Kurbélyi György Esztergo-
mi Kanonok urat Fő Tisztelendő *Mandich* úr he-
lyébe, Pristiniai Tituláris Püspökké és a' Királyi
Magyar Helytartó Tanátshoz valóságos Tanátsos-
sá nevezni, méltoztatott ő Felsége.

Török Birodalom.

Konstantzinápolyból Jun. 15-kén. A' Portánál
egy idő óta azt lehet észre venni, hogy vizen szá-
razon való hadi erejét kettőzteti. Az Ásiai szélen
Scutari mellett 18 ezer emberei gyakorolják mago-
kat az Europai ujj hadi tudományban, hogy a'
szükség kívánván azonnal átkal lehessen őket a'
Kanálison hozni, és haszonra lehessen fordítani.

D

Már 30 ezer emberből álló olyan serege van a' Portának, a' mely ezen ujj hadi tudomán szerént van gyakoroltatva. Az Asiai Kormányozozókhoz, ismét parantsolat küldettetett, hogy még több fegyveres seregeket állítsanak hadi lábba, 's indítsanak útnak Konstantzinápoly felé.

A' nagy számmal öszszegyülekező Török armadiának tsak az előljáró csoportjai, a' mellyek tsak valami 40 vagy 50 ezer emberből állanak, fognak tsatáznai a' Szerviaiakkal, a' több seregek tsak mint tartalékok, ugy fognak bizonyos helyeken táborba szállani.

Körülbé 140 vagy 150 ezerre tehetjük az előállításra kirendeltetett Török armadiát; a' melynek tsak egy és nem nagy részetskéje is meg feleltet a' Szerviaiaknak: a' több részével gyanithatóképpen egyéb czélozása lehet a' Portának.

A' Raguzai és Montenegrinus határokról Jun. 15-kén. Hitelesen lehet kihozni a' Porta és Frantzia Ország között fel állott politikai ujj környülállásokból, valamint szintén a' Dalmátziában már öszszegyülekezett 's oda még most is gyülekező Frantzia seregek számos vóltokból, hogy egy 50 vagy 60 ezer emberekből álló Frantzia sereg segítségére fog a' Portának Szervia ellen menni, a' mely szolgálattért kétségkívül a' Porta is rá fogja magát néminémű áldozat tételekre venni. Tengeri hadi készületivel pedig nevezetesen az ólta, hogy a' Dardanelláknál *Korfu* felé több Orosz fegyveres népet által botsátani nem akar, és az Angliával való kötésit meg ujjítani nem akarja, oda láttatik czélozni, a' Porta, hogy hadi hajói által az Adriai tengeren tsinálhasson könnyebbülést a' Frantziáknak, 's nyithasson, az Orosz és Anglus hajoknak innen való kiszorittatá-

sok által, útát a' Frantziáknak arra, hogy ezen tengeren szabadon szállithassák seregeiket és hadi készületeiket által Cattaróhoz, és az ő egyéb Dalmatziai partjaikra. Ugy vélekednek azonközben némely Török politikusok, hogy a' tsendes de vigyázó Minister *Fox* meg fogja előzni ezen dologban a' Portát, 's ennek hadi hajóira előbb rájuk küldi a' maga számos hajóit, mint-sem az Adria-i tengerre érkezhetnének. Beszéllik, hogy az Anglus Követ nem soká ide fogja hagyni Konstantzinápolyt.

Frantzia Birodalom.

Az itt kijövő ujjságokban már most rend szerint lehet a' Párisi tzikkely alatt Raguzai, Cattarói, és egyéb Dalmatziai tudósításokat találni. Hogy az Oroszokkal egygyesült Montenegrinusok Raguzából a' Frantziákat kiverték volna, ez ugyan még eddig tsak fundamentom nélkül való hírnek lenni tartathatik: hanem, hogy a' Frantziák és Montenegrinusok között véres össze tsapások gyakran esnek, ezt a' *Monitör*ből is látni lehet, a' melyben ismét ilyen tudósítás jött ki: — „

„Raguzából Jun. 9-kén. Négy ezer Montenegrinusok egy Orosz tsoport által segítettvén, a' Raguzai határokra bé nyomultak; a' Cagnoli nevű térséget tüzzel és vérrel bé borították: olyan barbarrusságot követtek el, a' mellyet nem lehet képzelni. Megszemlélésekre ezen seregeknek négy száz Frantziák elküldettvén, ezek tartóztatták őket addig, míg Gen. *Lauriston* az ő számok felől tudósittatván 1500 embert küldött *Teste* nevű Oberster vezérlése alatt ellenek. A' tsatározás elkezdődött, és a' Barbarusok az ő hegyeik közzé vissza nyomattattak.

Német Birodalom.

Regensburgból Julius első napján. *Genga Úr* által adá a' Diétának azon meghitelező levelet, a' melynél fogva Pápa ő Szentségétől, mint a' Romai Sz. Szék Nuntziussa ide küldettetett, és a' melynek foglalata ez: — „

Hetedik Pius, &c. Igen szeretett fiunk a' Krisztusban! Tisztelendő atyánkfia! Igen szeretett fiaink a' Krisztusban! Kedves és nemes gyermekeink, köszöntés és áldás minnyájotoknak. Minthogy minoha érdemetlenül az egész Ekklesiának fejévé rendeltettünk, első gondunknak kell tartanunk azt, és minden törekedéssel azon kell lennünk, hogy a' Katholika Vallás sehol semmi kárt ne valljon, hogy minden akadály, a' mi az ő gyarapodásának ellent álhatna, az útból el háríttathassék. Hogy tehát ehez képest mind azok a' nagy sérelmek, a' mellyek a' Német birodalomban történt változások miatt a' Vallást 's az Ekklesiának jussait is érdekeltek, a' dolognak jó moddal való megfontolása és meg vizsgálata után ismét jóvá tétődhessenek, 's mindenek tsendes és bátorságos lábra helyeztetődhessenek: ezen végre küldünk hozzátok, mint rendkívül való Nuntziust, egy olyan embert, a' ki magát önnön virtusai által éppen úgy mint familiájának törzsökös nemességé által megkülönböztette, 's a' ki egyszersmind a' Német birodalom történeteinek leírásában is igen jártas 's előttünk igen betses érdemű ember, t. i. Tisztelendő atyánkfiát *Hannibált*, Tyrusi Erseket, a' kire biztuk, hogy ezen fontos tárgyon nagy szorgalmatossággal dolgozzék a' mi nevünkben. Kérünk tehát benneteket, hogy néki mindenekben, a' mi felett véletem alku-
dozni fog, mint magunknak olyan hitelt adjatok, a'

melly után és egyszersmind a' mi jó akaratunknak zálogát, a' mi Apostoli áldásunkat, a' leg tellyesebb szeretettel adjuk néktek, Kedves Fiam a' Kristusban Tisztelendő Atyámfia, etc.

„Költ Rómában, a' Halászyürü alatt Máj. 17-kén, 1806-ban. Országlásunknak 7-ik esztendejében.

A' titulussa ezen Nuntziusi levélnek e' vólt: A' mi igen szeretett, és Romai Császárrá választott Fiunknak a' Kristusban, Ferentznek; a' mi Tisztelendő Atyánkfiának Tódor Károlynak, Regensburgi Érseknek, a' Római Sz. Birodalom Választó Fejedelmének; 's ezen Birodalom egyéb Rendjeinek, valamint szintén a' Regensburburgi Dietára öszszegyülekezve lévő minden Ministereknek.

Swéd Pomerániából Junius 24-kén. Király ö Felsége szükségesnek itélvén, a' maga |Pomerániai Országlószékének tagjait eloszlatni, a' dolognak okát ilyen hirdetés által tétette közönségessé.

„Ö Swéd Királyi Felségének, Daniai és Norvegiai Örökösnek, Schleswigi és Holsatziai Hertzegnek &c, &c. nevében — En, Báró *Essen Henrich*, az én Hegyelmes Uramnak igen megbizott embere, Pomerániai és Rügeni Kormányzó, a' Greifswaldi Akademia Kanczellariussa, etc, etc, hírül adom, hogy ö Felsége az én Királyom és Uram nékem megparantsólta, hogy a' Pomerániai Országlószéknek eloszlatását közönségesen hirdettessem ki, a' melyhez képpest az ország' minden lakosainak adom tudtokra —

„Hogy ö Királyi Felsége e. h. 18-kán költ írása által nékem tudtomra adta légyen, mely nagy tsudalkozással és kedvetlenséggel esett volna érté-sire az, hogy a' Pomerániai közönséges felkelésnek

elintéztetését illető tanátskozásnak alkalmatosságával az Országlószéknek tagjai nagy részint, az ő Felségétől kiadatott nyilvános rendelést és parantsolatot féretévén, magokat büntetésre méltó engedetlenségnek bűnébe elegyítették: a' melyre nézve ő Felsége, annak eltávoztatására, hogy jövendőben is magokat efféle történetek elő ne adhassák, a' maga Pomerániai Országlószékének tagjait eloszlatni kegyelmesen jónak találta, meparantsolván nékem egyszersmind azt, hogy ennekutánna az ő Felsége Német tartományaiban, egyedül tsak az ő F.gétől egyenesen jövő rendeléseket és parantsolatokat töltessem-bé.

„Ezen hozzám intézett írása ő Felségének az eddig való Országlószék' Tanátsházának ajtai előtt közönségesen elolvastatott fel, a' melly után ezen Országlószéknek foglalatosságai azonnal megszűntek; ezen nyilatkoztatásról pedig olyan rendelésté tetett, hogy közönséges nyomtatásban kiadattassék, az utzákra kifüggesztessék, és a' közönségek előtt a' prédikáló székekből felolvastassék.

A' minap emlékezet tétetett vólt a' közönséges levelekben, affelől hogy a' Pomerániai népnek közönségesen fel kelt tsoportjait honnyaikba széllyel oszlatta volna tovább való rendelésig a' Király, a' mélly történet akkor békességes jelnek itéltetett lenni, semmi emlékezett nem tétettvén a' felől, hogy a' Pomerániai Rendeknek és az Országlószéknek ellenére lett volna az. — A' fegyveres népnek szélyel oszlattatása után több réguláris fegyveresek rendeltettek Swétziából Pomerániába által, és a' Stralsundi erősségeken sokkal inkább kezdetek dolgozni, mint az előtt, 's a' vár körül lévő házak minden esetre meg betsültettek, hogy abban az esetben,

hat. i. szükség kívánván lerontatnának, 's ezeknek helyekre is oltalom bástyák, sántzok, és árkok készítettének a' tulajdonosok' kára megfordittathas-
sék. — A' Stralsundi erősségek Igazgatójává Oberst-
lieutenant és Fő Adjutáns Báró *Sparren* tétettetett.

Hollandiai Birodalom.

Hágából Jun. 24-kén. Király és Királyné ö
F.gek tegnap tartották ide való pompás bėjövetele-
ket a' szomszéd kastélyból. Egyenesen a' Törvény-
hozó Gyűlés' seregébe menvén, a' Király a' thro-
nusba a' Királyné pedig egy magass és pompás
székbe béültek. Ezen idő alatt meg nem szűnt az
éljen kiáltás. A' fő hatalmasságú tagok helyeik-
ről felkelvén, 's a' thronus mellé közelitvén a' kö-
vetkezendő hitet tették le hallható szóval: *Eskü-
szöm, hogy a' Konstituzió szerént való törvények-
hez engedelmes és a' Királyhoz hűséges leszek.* —
A' Király egy alkalmatosság szerént való beszédet
intézett a' thronusból a' fő hatalmasságú Gyűlés'
tagjaihoz, a' mellyel bérekésződtek ezen szolenni-
tások, a' melyeknek nevezetesebb környülállásai
ezek vóltak:

A' napnak innepi vóltát reggeli ó orakor 33
ágyú lövések jelentették. Ö Felségek után ezen vá-
ros Kommendánsa General-Lieutenant *Nogues* és a'
Testörzö sereg vezére General Major *Collaert* men-
tenek ki a' kastélyba, a' mely felé az út mindenütt
meg vólt rakva Hollandus és Frantzia katonaság-
gal. Ö Felségek 12 orakor indultak meg béfelé, a'
mellyet hasonlóképpen 33 ágyú lövések adtak hi-
rül. A' czimeres Heróld, a' Lovas Testörzök, a'
Státusposták, a' Státustanátsosok 3 hintókban,
az Admirálisok egy hintóban, a' Ministerek kettőben
jöttek egymás után; ezeket követték a' Korona Nagy

Tisztjei, 's ezeket magok ö F.gek, hintójokat Generálisok és Istálómesterek vévén körül. A' sereget egy Huszár csoport rekesztette bé. A' Rendek palotájához érkezvén, ezeknek 4 Követeik által fogadtattak ö F.gek. Le ülven a' Király, a' kalapját a' fejire tette: a' fő hatalmasságú Rendek, a' kik eddig hajadon fővel voltak hasonlóképpen feltették a' Király után kalapjaikat. A' tronust a' Korona Nagy Tisztjei, a' Ministerek, Czeremoniamesterek &c, vették körül, a' kik az egész czeremonia alatt hajadon fővel voltak.

Leülvén a' Király, a' fő czeremoniamester Goes felállott, magát meg hajtotta, a' Királyhoz fordúlt, 's hogy mit méltóztatik parantsolni tudakozta, 's azt megértvén azt a' Rendek Gyűlése' Elölülőjének megmondotta, a' ki felállván a' thronus eleibe ment 's a' hűség' hitét az Evangeliumon letette. Hasonlóképpen elő hivattattak rendre a' több tagok egyenként idösségek szerént. A' kastélyba való visszamenetelek alatt is szünet nélkül hangzott a' nép között az *éljen a' Király! éljen a' Királyné* kiáltás!

A' város és Kastély között lévő útan néhány gyözedelmi kapuk voltak felállittatva, ilyen irásokkal: *Hic ames dici Pater atque Princeps — Hollandiæ Regi Civitas Hagana, &c.* — Ma nagy világosítások lesznek városunkban, az idő nem lévén tegnap kedvező, &c. —

A' Király' beszédje, mellyet a' Rendekhez intézett, e' vólt: — „

„Uraim! Midön a' nemzet követei nekem ezen thronust, a' melyre ma ültem, ajánlották volna, azt én csak azzal a' meggyözödéssel fogattam el, hogy hogy azt az egész nemzet kívánnya, és hogy én arra

mindeneknek bizodalnok és szükségek által hivatatom. Az ország' nevezetesebb közönséges tisztvi előinek béléátásokba, buzgoságokba, és jó hazafiúságokba, különösen pedig Követ Urak, a' tiéitekbe helyheztetvén bizodalnamat, félelem nélkül rávettem magamra a' nemzet' minden szevedéseinek mélységének meg méregetésére. Annak eleven képzése által lelkesítettvén, hogy ezen jó népnek boldogításában fogok fáradozni, és reménséget kapván, hogy ezen igyekezetemet valaha elérhetem, meg folytottam magamban azt az érzékenységet, a' mellyet mind ez ideig életem boldogságának tartottam, és a' mellyre magamat álhatatosan el határoztam vala. Réá tudtam magamat hazámnak meg változtatására venni, meg tudtam szünni egyedül és egészen Frantzia lenni, minekutánna egész életemet arra áldoztam fel, hogy telyes tehetségem szerént véghez vigyek mindent, a' mit a' Frantzia nevezet megkívánhat azoktól, a' kiknek azt hordozni szerentséjek van. Meg tudtam egygyezni, abban, hogy leg előbbször megváljak attól, a' ki gyermekségem óta fogva tartotta szeretetemet és az ő tselekedetein való tsudálkozásomat; hogy elveszessém nyugodalnamat és azt a' függetlenséget, a' mellyel nem bírhatnak azok, a' kiket az Egek országlásra hívnak; hogy elhagygyam végezetre azt, a' kinek eltávozása még a' leg tsendesebb időkben is irtózásomra szolgált, és jelenléte elenyésztette a' veszedelmeket.

„Én mind ezekben megegygyezhettem, és ha még eddig meg nem egygyeztem volna is, megegygyezném mostanában, minekutánna azon népek a' mellyeknek vidékeiken keresztül jöttem, az ő hozám való járulások, örvendezések, és bizodalnok.

nak nyilatkoztatása által meggyőztek affelől, hogy ti (Követek) valóságos tolmácsai vóltatok a' nemzetnek, 's minekutánna kiváltképpen mostanában egészen meggyőzettettem a' felől, hogy a' ti buzgóságokhoz, hazátok boldogsága eránt való hajlandóságotokhoz, és erántam viseltető bizodalmatokhoz 's hűségetekhez tökéletesen számot tarthatok. —

„Uraim! Ez az a' nap egyedül az, a' melyen a' Szövetséges tartományoknak valóságos függetlenségek kezdődik. Az el telt századokra való egygyetlenegy tekintet meggyőzhet bennünket affelől, hogy állandó országlásatok, bátorságos sorsotok, és igazi függetlenségetek soha nem vólt. Azoknak a' nevezetes népeknek idejekben, a' mellyeknek most szolgáltatok, majd ismét hadat folytattatok ellenek, t. i. a' Frankok és a' Napnyugoti birodalom alatt, sem függetlenséggel sem nyugodalommal nem bírták tartományaitok, valamint szintén a' következő időkben a' Spanyolok alatt sem. A' ti öszszeszővetkezésteknek ideje előtt folytatott sok féle hadakozásaitok, nemzetetek' ditsőségét nevelték, törvényességeket, megrettenthetetlenségeket' és betűletességeket, a' melyről örökké hiresek vóltatok, meg erősítették: hanem, sem nyugadalmat sem függetlenséget nem szerettek néktek, még az Orániai Princzek alatt sem, a' kik ha szintén mint vezérek és politikához értő emberek országotoknak hasznosok vóltak is, annak tsakugyan sok nyughatalanságot okoztak, az által, hogy olyan hatalmat akartak elérni köztetek, a' mellyet a' nemzet nékiek engedni nem akart.

„A' közelébb lefolyt esztendőök alatt, midön a' képzeletekben álló felemelkedés és Európának kö-

zönséges megrázkodása ily sokáig felfüggesztve tartották a' tsendességet, Hollandiának nyugodalma és függetlensége nem lehetett. Ennyi viszontagságok, rázkodások, és veszedelmek után, még pedig abban az időben, midőn a' nagy birodalmak magokat még megnagyobbították, kormányzatások módját és erejeket egy bizonyos pont mellett jobban egygyesítették, ezen országnak lehetetlenség vólt, bátorságot, állandó országlás' módját, és valóságos függetlenséget találni a' mérséklett Monarchián kívül egyébben; a' melly Országlás' módját eleitől fogva és egymás után minden népek, ha minyár nem tsupa tökéletének is, de legalább leg tökéletesebbnek és olyan tökéletesnek lenni megesmérték a' milyen tsak a' nemzetek között lehetséges. Ha az emberek olyan tökéletesek lehetnének, mint azt az elme béli okoskodás és az ifiúság béli megtsalattatás akarják elhíttetni, így igaz hogy el lehetne a' társaság az egy főnek országlása nélkül; a' törvények böltsességgel hozatnának, 's akadály nélkül önként betöltetnének; a' virtus győzedelmeskedne és jutalmat kapna, a' bűn számkivettetődne, 's a' rosszak semmit nem félhetnének: hanem, mind ezek tsak képzelődések, megtsalattatáson fundálódnak, rövid ideig tartanak, és nem soká meggyözetettünk a' tapasztalás által arról, hogy hathatósabb eszközökre van szükségünk.

„A' Monarchiai országlás' módja sem elégséges azonközben egy olyan országra nézve, a' mely hatalmas ugyan de még sem elég hatalmas a' maga fekvésére nézve, a' melly tekintetben első nagyságú tengeri és szárazon való erőre volna szüksége. Egy olyan Europai nagy Hatalmassággal való szövetségre vólt 'hát néki szüksége, a' kinek

barátságára felől örökre bizonyossá tétetődhes-
sék, a' nélkül, hogy az ő függetlensége vala-
ha valami változást kényszerítessék a' miatt szen-
vedni. —

„Ez az Uraim, a' mit a' nemzet most végre haj-
tott; ez a' célja az ő Konstitúció szerént való tör-
vényeinek. Midőn én egy ilyen ditsőséges hiva-
tallal fel ruháztatva 's midőn azon nemzet közepet-
te lenni látom magamat, a' melly az én gondosko-
dásom és hajlandóságom által örökre az enyim
lesz és marad, kevélységgel szemlélem, hogy
ez a' nemzet nékem az Országlásra és a' hozzá va-
ló bizakodásra két nagy eszközöket szolgáltat;
ugymint a' lakosoknak tisztesség szereteteket, és vir-
tusaikat.

(*A' végezete a' jövő postán.*)

Spanyol Ország.

A' Spanyol Országlószer Cuba szigetén igen
elmésen elintézte, hogy miként tésse szabaddá
a' Szeretseneket az ő tulajdonosaiknak megkáro-
sítások nélkül. Mihelyest egy Szeretsen a' szi-
getre kitétetik, annak neve azonnal egy törvényes
Isistromba irattatik, azzal a' summával együtt, a'
mennyin őtet az ő tulajdonosa vásárolta. Minden
tulajdonos tartozik a' hétnek 6 napjai között egygyet
a' Szeretsennek engedni, hogy azonn a' maga szá-
mára dolgozhassék. Mihelyest magának annyit ke-
reshetett, a' mennyi az ötöd része annak a' summá-
nak, a' mellyen őtet az ő ura vette, ezen keresmé-
nyét az urának által adja, a' ki az után minden
héten 2 napot tartozik néki engedni. Már'hát két
szabad napja van. Midőn ezekenn ismét annyit
keres, a' mennyi az ötöd része annak a' summának

a' mellyel ötöt az ura vette, ezt megint által adja néki, 's már ekkor három szabad napja van egy héten, és így tovább, míg a' hétnek mind a' ö nap-
jat lefizetvén, egészszen szabaddá leszen a' rab-
szolgasagból.

Békességet jelentő jegyzések.

Junius' 5-kétől fogva (így ír a' Leidai Ujjság) foly a' békességről való beszéd — Lord Elgin, Lord Yarmouth, és az el esett Abercrombie' két fia, a' Fr. országi hadi fogságból Angliába hazabotsáttat-
tak, és a' hír szerént békességes feltételeket vittek által magokkal a' Frantzia Császártól — ezen hír-
nek nagy hitelességet költsönöz az, hogy ez az igen gazdag Lord *Yarmouth* kevés napok mulva ismét vissza ment Parisba — hiteles Udvari emberek erősítik, hogy a' Berlini Anglus Követ *Jakson*, oda megint vissza készül — *Adair* úrhoz, az ujj Anglus Követhez Bétsbe Kurir küldetett Londonból, hogy Orosz Státustanátsos *Oubril* urral ő is mennyen Parisba etc, — mind ezeket a' dolgokat erősítik a' Párisi, levelek is — ezek írják, hogy Lord *Yarmouth* Jun. 17. dikén Parisba érkezett bizonyos és olyan híradásokkal, a' mellyekhez képpes nem soká Anglus meghatalmazott Ministeri tulajdonságot fog felvenni — most tehát kételkedjék még is a' békességes alkudozásokon a' ki akár — mi még várakozni akarunk egy kevés ideig itéletünknek kimondásával.

* * *

Monachiumban egy olyan gyermeket mutogatnak mint nagy ritkaságot, a' ki még tsak 15 hónapot élt és már 80 fontot nyom. *Londonban* egy olyan testü fiatal ember mútogatja magát drága pénzért, a' ki kilentz mázsát nyom.

Harmadszori Híradás.

A' Tisza mellett Czibak házával által ellenben a' Tisza-jenői Pusztán vagynak eladandók: Egy 250 darabból álló Gulya. — Egy 90 darabból álló Ménes. — Egy 1300 darabból álló juh-nyáj. — Mind a' három speciesű Marhák igen szép fajtájuk. A' kinek kedve volna vagy egygyik, vagy mind a' három speciest meg venni, tractálhat rólok Pesten a' Rochus Kápolnánál Nro 893. a' házi gazdával Vagy pedig Tisza-jenőn a' Számtartóval.

Híradás.

Egy a' Keszthelyi Georgikonban megüresült Pristal-dusi Stipendiumról.

Valamint már a' mult Esztendőekben Keszthelyen Nemes Szala Vármegyében helyhez tetett Mező-városban Méltóságos Gróf Tolnai Festetics György Ur ő Nagysága által Georgikon nevezete alatt felállított Gazdaságbéli Institutum' részéről olly Tudósítás tétetett, hogy minekutánna ezen tárgyazat ollyatén maga megállapodására jutott volna, hogy abban a' gazdaságbéli Tudományok' Cursusában már most ama' mindjárt a' nevezett Institutumnak felállításakor jelentett falusi politziabeli Rendtartásokról szóló Tudományak a' Jurisdictionalis dolgoknak tanulásával is öszve kaptsolattak, mellyek egy Fiskálisnak a' Hivatalbéli kötelességek' tellyesítésében annál inkább elkerülhetetlenül szükségesek, mennél bizonyosabb az, hogy a' Funduális Könyvekre való vigyázat, és az azokban időről időre elől forduló változásoknak szorgolása, a' Helységbéli Község' ugy az árvák' és Templomok' számadási' megvi'sgálása, nem külömben a' Felséges Királyi Törvényes Normativu-

moknak az Uradalmi Hatalom által is leendő elősegítése, egy szóval, az Oeconomico - Cameralis Falusi Politziábéli Rendtartások, egy olly foglaltosságokra magát felszánó Ifju Embernek, a' millyennek egy Fiskálisnak kelletik lenni, leg főbb kötelességeit teszik; azért is azoknak kedvéért, kik a' Törvényes Dolgoknak helyes megtanulása által léptsönként magokat Fiskálisi Hivatalra készítetni szándekoznak, azon Georgikonbéli intézetben egy olly Stipendium határozott legyen meg, melly esztendőnként 200 for.búl, azon kívül egy hivatalbéli ruházatra rendelt 100 for.búl, és szabad szállásbúl áll: úgy ezennel azon többszer említett Georgikon' részéről köz hírül adatik, hogy azon Institutumban ismét egy illyen Pristaldusi Stipendium megüresült, mellyre az ollyatén Ifjak, kik ezt meg nyerni kívánnyák, szükséges hogy magokat jövő October hónapnak végéig vagy a' Georgikon gazdaságbeli Oskolának Előljáróinál, vagy az itt Keszthelyen lévő Uradalmak' Törvényes — és Gazdaság béli Directiojánál irásban, vagy személyessen jelentsék, minthogy ezen Stipendium is 1-ső Novemberben, a' midőn a' Georgikonban minden Tudományok' Tanulásának Cursusa kezdődni szokott, veszi kezdetét.

Attúl ki ezen említett Stipendiumnak elnyerésére vágyódik, meg kívántatik az, hogy nem tsak a' Németh, Magyar, és Deák nyelveknek beszéllése, 's írása mellett, ép, és egészséges testi alkotmánnyal birjon, hanem a' Törvénybéli Oskolai Cursust is elvégezte, 's erről, valamint erköltsbéli jó magaviseletéről is hiteles Bizonyság - Leveleket előmutasson. Ehezképest ezen Pristaldusi Stipendium-

ra való felvételben leg inkább a' jó Talentumok, ditséretessen elvégzett Tudományok, és előbbenni erköltsbéli maga jóviselet fognak minden vallás, és Nemzetbéli válagatás nélkül tekintetbe vétetni. A' mi a' Tudományoknak nemeit illeti, az ollyan Stipendiatus az Urodalmi Fiskális mellett leendő hivatalbéli praxissal a' Georgikonban való gazdaság bélit is, az ahoz tartozandó Tudományokkal együtt össze kaptsolni fogja; utasítást vészen továbbá az Urodalmi, vagy is Jurisdictionalis Instruction kívül, a' Fiskálisok', és Pristaldusok' számára kidolgozott Rendtartásokban; 's az itten lévő Jóságok' Fő-Directiojánál is, az előladandó alkalmatosságokhoz képest az Expeditiók körül fog applicáltatni. Igy elmebéli Tehetségeit, és előmeneleiteit maga jóviselése, és fáradhatatlan igyekezete által megbizonyítván, azon esetben, ha már előbb a' szokott Törvénybéli Censurát ki nem állotta, és az erről való Diplomát, mint valójában felesküdütt Prokátor meg nem kapta volna; ezen Diplomának kinyerésére fog néki alkalmatosság, és költség adatni; 's ehhez képest ezen céljához is ingyen jutván, annakutánna, mint valóságos Pristaldus valamely Urodalmi Fiskális mellé segítségül állandó fizetéssel fog kitétetni. Ha pedig valaki immár mint Prokátor ide a' Pristaldusi Praxisra jönne, mindjárt ennek elvégzése, és az abból itten adandó magános Censura után egyenessen az említett Hivatalra fog emeltetni. Keszthely Szent Iván Havának 15-dik napján 1806.

A' Georgikonbeli Tisztség
által.